

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII. 30.028/2012/9.

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a dr. Groó Judit ügyvéd) által képviselt **A. Korlátolt Felelősségű Társaság** felperesnek a dr. Szabó Pamela ügyvéd) által képviselt **"C." Korlátolt Felelősségű Társaság "felszámolás alatt"** (1211 Budapest, Öntöde u.2-12.) I. rendű, a dr. Szabó Pamela ügyvéd) által képviselt **F-R. Zártkörűen Működő Részvénytársaság** II.rendű, valamint a dr. Papp János ügyvéd) által képviselt **G.SZ.** III. rendű és **G.J.** IV. rendű alperesek ellen ingóság kiadása és egyéb pénzkövetelés iránt a Fővárosi Bíróságon 22.G.40.437/2009 számon indult perében a Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.292/2011/6. számú ítélete ellen a felperes által 62. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelem alapján indult felülvizsgálati eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II.rendű alperesek részére személyenként 63.500 (Hatvanháromezeröttszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak, felhívásra 1.994.100 (Egymilliókilencszáznégyezer-egyszáz)Ft feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I.r. alperes társaságnak G. J. tagja és vezető tisztségviselője volt 2006. augusztus 4-én bekövetkezett haláláig. A III-IV.r. alperesek az I.r. alperes tagjai, a III.r. alperes 2006. október 11-től cégvezetőként, a IV.r. alperes 2006. október 9-től ügyvezetőként rendelkezett önálló cégjegyzési jogosultsággal az I.r. alperesnél.

A 2004. július 28-án kötött Bizományi szerződés szerint a felperes

mint megbízó és az I.r. alperes mint bizományos megállapodtak, hogy az I.r. alperes a felperes által szállított termékeket felhasználhatja, a fel nem használt, de az általa kért termékeket is 60 napon belül átveszi és azt a telephelyére történő elhelyezést követően 60 napon belül ki is fizeti. Ha nem fizetné ki, akkor ezért a megbízó késedelmi kamatot kérhet. Az áru a megbízó tulajdonát képezi, amíg azt a bizományos át nem veszi. „A Megbízó a Bizományos felé az árut szállítólevél alapján helyezi ki, de a bizományos árura a Megbízónak a tulajdonjoga a fentiek alapján is még fennmarad és azt a Bizományos, mint a Megbízó tulajdonát külön kezeli.”

A felek közötti elszámolásra 2005-ben szabályosan került sor, 2005. december 31-re a felek leltárt készítettek, annak adatait egybehangzóan elfogadták. 2006-ban az I.r. alperes 11-szer adott megrendelést, a felperes az árut leszállította, az I.r. alperes annak átvételét elismerte. A felek között kialakult vita miatt 2006. december 31-re leltár nem készült.

A 2007. február 16-án előterjesztett kérelem alapján a Fővárosi Bíróság az I.r. alperes felszámolását 2007. június 21-i kezdő időponttal megindította, felszámolóként a II.r. alperes jogelődjét, a R. Kft-t jelölve ki.

A felperes a felszámolási eljárásban nem jelentett be hitelezői igényt.

A felperes 2007. augusztus 3-i dátummal az I.r. alperes részére átadott árukról és az igényelt kamatokról számlát állított ki bruttó 33.234.960 Ft összegben, a teljesítés időpontjaként augusztus 27-ét jelölve meg. Augusztus 27-én a szerződést azonnali hatállyal felmondta, és 2007. október 3-án felszólította a II.r. alperest a felperes tulajdonában álló áru kiadására. 2007. október 18-án a felszámolóbiztos közölte, hogy az ügyvezető által átadott tevékenységet lezáró mérleg, illetve a tényleges üzemi szemle alapján megállapítható, hogy az I.r. alperesnél minimális mennyiségű - maximum 40 kg. - cink anyag található.

A felperes 2007. december 27-én előterjesztett, módosított keresetében kérte a bíróságtól elsődlegesen, hogy kötelezze az I.r. alperest a részére átadott áru kiadására; másodlagosan a fenti cinkáruból befolyt és a társaság könyveiben feltüntetett vételár megfizetésére; harmadlagosan kérte, hogy a bíróság állapítsa meg egyetemlegesen az I.r., a III.r. és IV.r. alperes Gt. 30. § szerinti felelősségét és e felelősségből eredő helytállási kötelezettségét a felperes irányába; negyedlegesen azt kérte, hogy a bíróság egyetemlegesen kötelezze az I-IV.r. alpereseket a szerződésszegéssel okozott kár megtérítésére, amennyiben az I.r. alperes könyveiben és nyilvántartásában a felperes által átadott

áru, illetve a befolyt összeg nem volt elkülönítetten kezelve.

A felperes az alábbiakban jelölte meg a keresete alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezéseket:

- I.r. alperessel szembeni igénye tekintetében - Ptk.507.§, 513.§ (2) bekezdés, 474.§. és 479.§ (2) bekezdés, valamint a Gt.30.§ (1) bekezdés és vagylagosan a Ptk.339.§;
- II.r. alperessel szembeni igény esetében - Cstv. 31.§, 34.§, 46.§ és 54.§ vagylagosan a Ptk.339.§;
- III.r. és IV.r. alperesek esetében a Cstv. 31.§ (1) bekezdés, vagylagosan a Ptk.339.§.

A marasztalásra vonatkozó igényét 33.234.960 Ft-ban és annak 2007. augusztus 27-től járó törvényes mértékű késedelmi kamatában jelölte meg és kérte az alperesek perköltség megfizetésére való kötelezését.

Az alperesek kérték a kereset elutasítását.

Az I.r. és II.r. alperes arra hivatkozott, hogy sem az I.r. alperes vagyonaiban, sem pedig a felszámoló saját vagyonaiban nem található meg a felperes által megjelölt áru, így annak kiadására irányuló kereseti kérelemnek nincs jogalapja. A II.r. alperes a felszámolási nyitómérlegben nem vett át semmilyen elkülönített pénzalapot, a bizományosi értékesítésből befolyt összeg nem került elkülönítésre, és a felszámolás során nem került sor cinkáru értékesítésére. A II.r. alperes a negyedleges kereseti kérelem tekintetében előadta, hogy sem szerződésszegés, sem felszámolói tevékenysége miatt kártérítési felelőssége nem állapítható meg.

A III. és IV.r. alperesek arra hivatkoztak, hogy nem bizományosi, hanem szállítási szerződés jött létre az I.r. alperes és a felperes között. Nem vitatták, hogy a felperes az árut leszállította, azonban az I.r. alperes a saját termékeként értékesítette azt és a vételárból fizette ki a felperest. Vitatták a felperes követelését és állították, hogy az I.r. alperes által átvett áru forgalmi értékénél nagyobb összeget, összesen 38.600.000 Ft-ot utaltak át a felperesnek 2006-ban. Hivatkoztak arra, hogy nem magánszemélyként, hanem vezető tisztségviselőként vették át az árut, ezért annak ellenértékéért az I.r. alperes felel.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest a perköltség megfizetésére. A felperes és az I.r. alperes között létrejött szerződést atipikus szerződésnek minősítette, melyben a szállítási, a bizományi szerződés és a tulajdonjog-fenntartással történő adásvételi szerződés elemei találhatók meg. Az I.r. alperes felszámolásának megindulásakor a felperes tulajdonát képező áru nem volt az I.r. alperes birtokában, ezért az ingó kiadására irányuló elsődleges kereseti kérelem teljesítése

fogalmilag kizárt. Az I.r. alperessel szemben pénz fizetésére irányuló keresetet azért találta alaptalannak, mert az I.r. alperes nem volt köteles az ellenérték külön kezelésére, s erre nem is került sor, ezért a másodlagos kereseti kérelmet sem találta teljesíthetőnek.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 30.§ (1) és (3) bekezdésére alapított harmadlagos kereseti kérelmet is alaptalannak találta. Ennek indokaként kifejtette, hogy a III. és IV.r. alperesekkel szemben - a Gt. 30.§ (3) bekezdésében található utaló szabály folytán alkalmazandó, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A.§-a alapján - csak a hitelező vagy a felszámoló nyújthat be keresetet a Gt. 30.§ (3) bekezdésére hivatkozással, a felperes a Pp.3.§ (1) bekezdése szerint nem rendelkezik perlési jogosultsággal, nincs keresethőiségi joga. A III. r. és IV.r. alperes felelősségének megállapítása hiányában az I.r. alperessel szemben sem lehet fellépni a Gt. 30.§ (1) bekezdése alapján.

Az egyetemleges felelősség megállapítására irányuló negyedleges kereseti kérelmet is megalapozatlannak ítélte. Ezt azzal indokolta, hogy nem merült fel adat arra vonatkozóan az I.r. alperes felszámolásának megindulásakor a tulajdonjog fenntartással átadott áru, vagy annak elkülönített ellenértéke rendelkezésre állt volna. Ezért a felszámolóval szembeni, a Cstv. 54.§-ára alapított kártérítési igény is alaptalan.

A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és kötelezte a felperest, hogy az alpereseknek személyenként 100.000 Ft másodfokú perköltséget és az államnak 900.000 Ft fellebbezési eljárási illetéket fizessen meg. Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálása szempontjából jelentőséggel bíró tényállást helyesen állapította meg és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

Rámutatott arra, hogy az ingó kiadására irányuló kereseti kérelem szempontjából annak volt jelentősége, a felperes nem bizonyította, hogy a kiadni kért ingók valamelyik alperes birtokában vannak.

Az I.r. alperessel szemben előterjesztett, pénzbeli marasztalásra irányuló kereseti kérelem esetében pedig annak volt jelentősége, hogy a felperes nem jelentette be a követelését a felszámolási eljárásban, a jogvesztő határidőn belül. Utalva a Cstv. 38.§ (3) bekezdésére kifejtette, hogy ha a felperes tulajdonát képező ingóságok az alperes birtokában lettek volna a felszámolás kezdő időpontjában, azok nem tartoztak volna a felszámolási vagyonhoz. Mivel azonban a jogvita tárgyát képező ingók nem kerültek a felszámoló birtokába, az ingók kiadhatóságának kizártsága miatt a felperes pénzkövetelésbe átforduló igényére a Cstv. 37.§ (3) és

38.§ (3) bekezdésében foglalt rendelkezések vonatkoznak.

A felszámoló felelőssége csak a felszámolás kezdő időpontjában meglévő, valamint a felszámolás alatt szerzett vagyonért áll fenn (Cstv.54.§), ezért nem tehető felelőssé olyan ingóságok - vagy értékük - kiadásának elmaradásáért, amely a felszámolás kezdő időpontjában nem volt meg.

Kifejtett továbbá a másodfokú bíróság, hogy a III-IV.r. alperesekkel szemben előterjesztett, a Gt. 30.§-ára alapított kereseti kérelem elbírálása körében is helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság akként, hogy csak a hitelező, vagy az adós nevében a felszámoló indíthat a Cstv. 33/A.§-ára alapított keresetet. Mivel a felperes nem vált hitelezővé, ilyen kereset megindítására nem rendelkezik perbeli legitimációval.

Végül rámutatott a másodfokú bíróság arra is, hogy a felperes elszámolással kapcsolatos előadásának nem volt jelentősége, mert az az I.r. alperessel szembeni pénzkövetelést alapozta volna meg, melynek érvényesítését a felperes elmulasztotta. A tulajdonjog fenntartásának csak az ingók megléte esetén lett volna jelentősége, a felperes azonban nem bizonyította, hogy azok valamely alperes birtokában lettek volna. A szerződés minősítésével, a szakvéleménnyel és az adójogi szabályokkal összefüggésben felhozottaknak, az előbbiekből kifejtettekben következően nem volt jelentőségük a perbeli jogvita elbírálásánál.

A felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a jogerős ítélet ellen, melyben kérte - tartalmában - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő - kereseti kérelmének helyt adó - ítélet meghozatalát. Másodlagosan kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az eljáró - másodfokú - bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára történő utasítását. Állította - a kérelem tartalmából megállapíthatóan - a Pp. 206.§ (1) bekezdésének, valamint a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 69.§ (1) bekezdés, 15.§ (1) bekezdés, 159.§, 165.§ (1) bekezdés, 166-167.§, a Ptk. 94.§ (2) bekezdés, 507.§, 508.§ (1) bekezdés, 509.§ (3) bekezdés, 510.§ (1) bekezdés, 511.§ (1) bekezdés, 205.§ (2) bekezdés, 207.§ (1) bekezdés, 217-218.§-oka, 277.§ (1) bekezdés, 368.§, 365.§ és a 228-229.§-ok rendelkezéseinek megsértését.

Kérelmének indokolásában kifejtette, hogy az ítéletek iratellenesek. A számviteli törvény szerint az idegen tulajdont az I.r. alperes tulajdonától elkülönítve kellett volna könyvelni, s a II.r. alperesnek - ha készített volna záróleltárt - észlelnie kellett volna a felperesi idegen tulajdon - áru és pénzkészlet - létezését, ami nem az I.r. alperes vagyona. Jogszabályi hivatkozásokkal alátámasztva állította, hogy jogszabálysértően utasította el a jogerős ítélet a II.r. alperes felelősségének

megállapítására irányuló keresetét.

A szakértői véleményben található megállapításokat kifogásolta, kifejtette álláspontját a III.r. és IV.r. alperesek magatartásával kapcsolatban és előadta, hogy a felszámolónak lépéseket kellene tennie a III. és IV.r. alperesekkel szemben.

Részletesen ismertette a felperes és az I.r. alperes gazdasági kapcsolatát, valamint a polgári jogi és számviteli szabályokra hivatkozással az elszámolásra vonatkozó eljárást, továbbá a felek között kialakult jogvitát, és a folyamatban levő büntető eljárást.

Kifejtette, hogy nem lehet az I.r. alperes hitelezője, mert hiányzik hozzá a jogviszony. Az igazságügyi szakértői vizsgálat alapján sem a III.r. alperes által a felperestől bizományosi raktári betárolásra átvett felperesi tulajdonú árukat, sem azok eladása esetén a pénzbeni ellenértéküket a III.r. és IV.r. alperesek nem adták át az I.r. alperesnek. Álláspontja szerint ezt igazolja a szakértő által megállapított az a tény, hogy a felperes áruja, illetve pénze nem szerepel az alperes könyveiben. Ebből következően tehát azért nem jelentett be hitelezői igényt az I.r. alperes felszámolási eljárásában, mert a tulajdoni igényére érkezett II.r. alperesi válasz ezt számára a vonatkozó törvények szerint, kizárta. Azért sem jelenthetett be hitelezői igényt, mert az eljárások ellenére a mai napig nem tudja, hogy az áruival és azok ellenértékével a négy alperes közül ki, hol és hogyan rendelkezik.

Az I.r. alperes képviseletében is eljárva a II.r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a felperes perköltség fizetésére való kötelezését. Álláspontja szerint a teljeskörűen felderített tényállás mellett megalapozott és a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítélet született.

A III-IV.r. alperesek nem nyújtottak be felülvizsgálati ellenkérelmet.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján és megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Kúria álláspontja szerint a felperes keresetének megítélését alapvetően az határozta meg a perben, hogy az I.r. alperes felszámolásának megindulásakor az I.r. alperesnél voltak-e a felperes által átadott ingóságok, vagy sem. Helytállónan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy sem a

szerződés értelmezésének, sem pedig a szakértői véleménynek, illetve a felperes felülvizsgálati kérelmében foglalt részletes, jogszabályi hivatkozásokkal ellátott előadásának nincs jelentősége akkor, ha az ingóságok nem voltak az I.r. alperes (adós) felszámolása kezdő időpontjában az adós vagyonában. Amennyiben az ingóságok megtalálhatóak lettek volna, akkor kellett volna a szerződést értelmezni, vajon bizományosként, vagy eladóként adta át az ingóságokat a felperes az I.r. alperes részére.

Az I.r. alperes felszámolásának megindulásával azonban - a Cstv. fogalma szerint - „adóssá” vált társasággal polgári jogi jogviszonyban álló személyeknek is figyelembe kell venniük azt, hogy az adós egy kényszereljárás hatálya alá került, s a polgári jogi rendelkezések csak a Cstv. rendelkezéseivel együttesen értelmezhetők. A Cstv. 4. § (1) bekezdése, 34. § (2) bekezdése és 54. §-a értelmében a felszámolónak csak az adós felszámolás hatálya alá eső vagyonára vonatkozóan van rendelkezési joga. Ebből következően, ha idegen vagyon található az adós székhelyén, telephelyén, akkor azt a tulajdonos részére ki kell adni. A felperes alaptalanul hivatkozott a Ptk. 94. § (2) bekezdésére, mert a pénz, mint helyettesíthető dolog, ha bekerül az adós vagyonába, a felszámolás kezdő időpontja után csak a Cstv. szigorú kielégítési sorrendjében foglalt szabályok szerint fizethető ki az adós vagyonából még akkor is, ha az adós könyveiben ezt elkülönítetten kell kezelni.

Ha tehát az ingóság megtalálható a felszámolás kezdő időpontjában az adós birtokában, és igazolható, hogy az nem képezi az adós vagyonát, a tulajdonos részére ki kell adni. Ha azonban az ingóság az adós tevékenysége következtében a felszámolás kezdő időpontja előtt már pénzzé változott át, az ingóság volt tulajdonosa csak hitelezőként tarthat igényt az adós vagyonából történő kielégítésre. Ugyanez a jogi megítélés annak a helyzetnek, ha nem értékesítési céllal került az adóshoz az ingóság, ennek ellenére, ha az a felszámolás kezdő időpontjában nem található az adós birtokában, a tulajdonos kártérítési igényét hitelezői igény bejelentésével érvényesítheti az adóssal szemben.

Helytállón utasította el ezért a jogerős ítélet a felperes ingó kiadásra vonatkozó elsődleges keresetét, mivel a felperes nem tudta bizonyítani, hogy ez az ingóság a felszámolás kezdő időpontjában az adósnál megtalálható volt.

Figyelemmel a fent kifejtettekre, megalapozott volt az I.r. alperessel szemben előterjesztett másodlagos kereseti kérelem elutasítása is. A felperes nem vált hitelezővé a felszámolás kezdő időpontjától számított, a jelen ügyben alkalmazandó Cstv. 37. § (3) bekezdésében meghatározott 1 éves jogvesztő határidőn belül. Emiatt az I.r. alperessel szemben, a felszámolás kezdő időpontjában fennálló esetleges pénzkövetelése megszűnt.

A harmadlagos kereseti kérelem tekintetében a Kúria utal arra, hogy a Gt. 30.§ (1) bekezdése alapján szintén az I.r. alperes

felelősségét lehetett volna megállapítani, ha az ügyvezetők harmadik személynek - jelen esetben a felperesnek - kárt okoztak. Ezért az adott tényállás mellett ennek a bekezdésnek nincs jelentősége. Ugyanakkor helytállón mutatott rá a jogerős ítélet arra, hogy a Gt. 30.§ (3) bekezdésén alapuló Cstv. 33/A.§-a alapján csak hitelező vagy a felszámoló kezdeményezheti a vezető tisztségviselők felelősségének megállapítását. Ebből következően, mivel a felperes nem vált az I. r. alperes hitelezőjévé a felszámolási eljárásban, nincs keresetösségi joga ennek a speciális megállapítási pernek a megindítására.

A negyedleges kereseti kérelemmel kapcsolatban a Kúria álláspontja szerint - a jogvesztő határidő eltelte miatt - az I.r. alperessel szemben a felperes követelése megszűnt. A II.r. alperes nem állt a felperessel szerződéses kapcsolatban, az I.r. alperes felszámolást megelőző magatartásáért nem tartozik felelősséggel, így azért sem, hogy az I.r. alperes megfelelően tartotta-e nyilván az átadott árut, ezért vele szemben ez az igény alaptalan. Mivel az átadott áru - az eljárás adatai alapján - nem állt rendelkezésre a felszámolás kezdő időpontjában, és a felperes csak mint tulajdonos kapcsolódhatott volna a felszámolási eljáráshoz, ezért a Cstv. 54.§ -ára hivatkozással is helytállón került elutasításra a felperes keresete.

A III.r. és IV.r. alperesek mint cégvezető, illetve ügyvezető tevékenykedtek az I.r. alperes felszámolásának megindulása előtt. A felperes a felelősségüket azért kérte megállapítani, mert az I.r. alperes könyveiben nem szabályosan, nem elkülönítetten kezelték a felperes által az I.r. alperesnek átadott árut, illetve a befolyt összeget.

A Kúria álláspontja szerint a felperes az I.r. alperessel szemben érvényesíthette volna az igényét, ha az I.r. alperes nem megfelelően tartotta nyilván a felperestől átvett árukat, mert a Gt. 30.§ (2) bekezdése alapján a vezető tisztségviselő a tagokkal szemben tartozik felelősséggel, a vezető tisztségviselő esetleges kárt okozó magatartásáért harmadik személyekkel szemben a társaság tartozik felelősséggel (Gt.30.§ (1) bekezdés). Kizárólag a Cstv. 33/A.§-a ad lehetőséget meghatározott feltételek esetén a vezető tisztségviselővel szembeni fellépésre, melyre azonban az I.r. alperessel szembeni, hitelezőkénti fellépés elmulasztása miatt a felperesnek nincs lehetősége.

A kifejtett indokokra tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp.275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az I-II.r. alperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségét, amely az alperesek

jogi képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíjból áll. A III-IV. r. alperesek nyilatkozatot a felülvizsgálati eljárásban nem tettek, ezért számukra a Kúria költséget nem állapított meg. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.)IM. rendelet 3.§ (2) bekezdésének a)-b) pontja, (5) bekezdése, és a 4/A.§ (1) bekezdése alapján, a kifejtett ügyvédi munkával arányban álló összegben állapította meg. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59.§ (1) bekezdése és 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 15.§ (1) és (3) bekezdése alapján a felperes köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére is.

Budapest, 2012. december 13.

. Török Judit sk. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea sk. előadó
bíró, dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. bíró